

Βασική φιλοσοφία ΠΕΘΕΑ ΑΡΓΩ

Στην Ανοικτή Θεραπευτική Κοινότητα «ΑΡΓΩ» θεωρούμε ότι η εξάρτηση δεν αποτελεί ασθένεια, αλλά ένα κοινωνικό φαινόμενο - πρόβλημα. Βασικό γνώρισμά της είναι η υποταγή της βούλησης και του συναισθήματος στον εξαρτησιογόνο παράγοντα που υποκαθιστά την έλλειψη προσωπικών ικανοτήτων για την πραγμάτωση ικανοποιητικών σχέσεων. Δεν χαρακτηρίζει έναν άνθρωπο ατομικά, αλλά ως προς τις σχέσεις του με τον «εαυτό» του και τους «άλλους» σε έναν κοινωνικό χώρο.

Θεμελιώδης θεώρηση του φαινομένου.

Η εξάρτηση δε μπορεί να θεωρηθεί ασθένεια με την κλασική έννοια του όρου. Παρά το ότι εμπριέχει νοσογόνα στοιχεία, εμπλουτίζεται και επηρεάζεται καταλυτικά από ένα πλήθος ετερογενών προσωπικών, οικογενειακών και κοινωνικών δεδομένων, τα οποία αναιρούν τους παραδοσιακούς όρους "ασθένεια", "νόσος", "αρρώστια". Κατ' επέκταση ούτε ο εξαρτημένος μπορεί να θεωρηθεί ασθενής, ούτε η απεξάρτηση θεραπεία.

Η εξάρτηση ακόμη, δεν είναι βέβαιο ότι αποτελεί ένα σύμπτωμα, όπως πολλοί υποστηρίζουν αλλά μάλλον μία εσφαλμένη επιλογή «αυτοθεραπείας». Σε μία συγκεκριμένη στιγμή, υπό την επιρροή άγνωστων συνήθως παραγόντων κοινωνικά, οικογενειακά και ατομικά στοιχεία συνδυάζονται οδηγώντας το άτομο σε μία κοινωνική κι αισθηματική δυσλειτουργία που με τη σειρά της του δημιουργεί αφόρητα αισθηματικά ελλείμματα. Προσπαθώντας να τα αποφύγει επιλέγει τη χρήση των εξαρτητικών ουσιών ως μία δυνατή και αποτελεσματική μέθοδο.

Οι θεμελιώδεις αρχές

- η ελευθερία του προσώπου είναι ο σκοπός
- η συλλογικότητα είναι η προϋπόθεση
- η δημιουργικότητα είναι το μέσο

Η θεραπευτική διαδικασία στο ΠΕΘΕΑ ΑΡΓΩ ολοκληρώνεται σε τρία διαδοχικά χρονικά στάδια:

- Συμβουλευτικός Σταθμός
- Θεραπευτική Κοινότητα
- Κοινωνική Επαναδραστηριοποίηση- Επανένταξη

Η σημασία της εργασίας στην Κοινωνική Επανάσταση των πρώην εξαρτημένων

Ο πληθυσμός των πρώην χρηστών είναι άνθρωποι που έχουν σημαντικές εκπαιδευτικές, μορφωτικές ελλείψεις καθώς και ελλείψεις σε εργασιακή εμπειρία και ειδικευση. Ταυτόχρονα οι περισσότεροι έχουν μειωμένα τυπικά προσόντα. Υφίστανται σήμερα και έχουν υποστεί στο παρελθόν πολύ σοβαρό κοινωνικό αποκλεισμό, κυρίως λόγω του φόβου που κυριαρχεί στην αγορά εργασίας και των σχετικών προκαταλήψεων απέναντι στην ομάδα αυτή. Έτσι δεν βρίσκουν εύκολα εργασία, ακόμα και αφού έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς η διαδικασία απεξάρτησής τους.

Η διαδικασία της κοινωνικής επανάστασης περιλαμβάνει, μεταξύ των άλλων, και την ένταξη στην αγορά εργασίας. Είναι η τρίτη φάση της θεραπευτικής διαδικασίας και προϋποθέτει τη συνέχιση μιας προσπάθειας αυτογνωσίας του θεραπευόμενου, συμμετοχής του σε θεραπευτικές δραστηριότητες κοινωνικού χαρακτήρα και ταυτόχρονα ενός ανοίγματος προς τα έξω, προς την κοινωνία, μέσα από τη συμμετοχή του στα κοινωνικά δρώμενα, στο κοινωνικό «γίγνεσθαι». Τούτο σημαίνει να μπορέσει ο άνθρωπος αυτός, με την αναδομημένη προσωπικότητα μέσα από τη θεραπευτική διαδικασία, να επανενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο. Να δημιουργήσει κοινωνικές σχέσεις, να βρει μια θέση εργασίας που θα του επιτρέψει ανεξάρτητη διαβίωση, ώστε να ορίζει τον εαυτό του. Αυτός είναι ο στόχος της θεραπείας, και μέσα από αυτή την επανάσταση στο κοινωνικό σύνολο να συνάψει νέους κοινωνικούς δεσμούς. Αυτός ο άνθρωπος, που έζησε περιθωριοποιημένος, αποκλεισμένος, στιγματισμένος, επιχειρεί κάτι εξορισμού πολύ δύσκολο, αφού η σύναψη κοινωνικών δεσμών αποτελεί πλέον το πρόβλημα ολόκληρης της κοινωνίας. Μπορεί να γίνει πραγματικότητα μέσα από αυτές τις διαδικασίες, ώστε ο κάθε θεραπευόμενος, ο κάθε απεξαρτημένος να αποδεικνύει στην πράξη ότι είναι ένας άνθρωπος που έχει αξία, που πιστεύει σε αξίες, που μπορεί να βάζει στόχους και να τους πραγματοποιεί.

Σύμφωνα με την Διεθνή Βιβλιογραφία η εργασιακή / επαγγελματική αποκατάσταση αποτελεί σημαντικό προγνωστικό παράγοντα για την θετική έκβαση της Θεραπείας του Εξαρτημένου. Η σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ της επαγγελματικής αποκατάστασης και της χρήσης ουσιών είναι άμεση. Η εργασία προλαμβάνει την υποτροπή. Από την άλλη, η ανεργία μπορεί να οδηγήσει σε υποτροπή και η χρήση ναρκωτικών μπορεί να οδηγήσει στην ανεργία. η εργασία είναι κάτι πάρα πολύ σημαντικό; Είναι σημαντικό, γιατί εμπεριέχει μια σειρά θετικών χαρακτηριστικών, τα οποία συμβάλλουν είτε άμεσα είτε έμμεσα στη

θεραπεία και στη διατήρηση της ψυχικής υγείας γενικότερα. Η εργασιακή ένταξη δεν σημαίνει βέβαια αυτομάτως και κοινωνική επανένταξη. Η κοινωνική επανένταξη, όμως, προϋποθέτει την ένταξη σε μια παραγωγική και κυρίως δημιουργική σχέση. Με την εργασία θα δοθεί η δυνατότητα αυτονομίας στους πρώην εξαρτημένους, στοιχείο που είναι απαραίτητο για τη συμμετοχή στα κοινά, και παράλληλα αυτοί θα αισθανθούν προσωπική επιτυχία και ικανότητα. Τα άτομα γίνονται υπεύθυνα και βιώνουν ένα αίσθημα ασφάλειας. Δομείται ο χώρος και ο χρόνος, ενώ δίνεται η ευκαιρία να εξασκήσουν τις δεξιότητές τους και να δείξουν στους άλλους, και κυρίως στον εαυτό τους, πως διαθέτουν κάτι αξιόλογο να προσφέρουν.

Η διαδικασία για την εργασιακή ένταξη είναι δύσκολη και απαιτεί χρόνο. Σε αυτή τη νέα πορεία για κοινωνική και εργασιακή ένταξη, δεν μπορεί να μην μιλήσουμε και για τις δυσκολίες και την αναγκαία βοήθεια που θα χρειαστεί ο πρώην εξαρτημένος.

Στο Πρόγραμμα ΑΡΓΩ λειτουργεί

- Γραφείο Συμβουλευτικής στην Εργασία και στην Εκπαίδευση
- Ομάδα Επαγγελματικού Προσανατολισμού
- Προεπαγγελματική Κατάρτιση και Εκπαίδευση

του οποίου στόχος τα άτομα να υπερβούν όχι μόνο τα προσωπικά τους προβλήματα, αλλά και θέματα που σχετίζονται με παγιωμένες αντιλήψεις και προκαταλήψεις για την ικανότητά τους ή μη, να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της εργασίας, τον κοινωνικό ρατσισμό, τη δυσκαμψία των δημόσιων υπηρεσιών καθώς και τη γενικότερη οικονομική κρίση. Το να μειώσουμε τον κοινωνικό αποκλεισμό πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα της κοινωνίας μας, αν θέλουμε να χαρακτηρίζεται ευαίσθητη και πάνω απ' όλα ανθρώπινη.

Σημαντικοί σύμμαχοι στην προσπάθεια αυτή είναι :

- Τα γραφεία ΕΚΟ (Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων) του ΟΑΕΔ
- ΕΣΠΑ Τοπικές δράσεις κοινωνικής ένταξης για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (ΤΟΠ-ΕΚΟ) – Άνεργοι

<http://www.espa.gr/el/Pages/Proclamationsfs.aspx?item=2382>

- Στην ιστοσελίδα της Ειδικής Υπηρεσίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Κοινωνική Οικονομία www.keko.gr
- **Αναπτυξιακή Σύμπραξη "ΣΧΕΔΙΑ"**: "Τοπικό Σχέδιο Ενσωμάτωσης πρώην χρηστών ουσιών στην αγορά εργασίας του Ν. Θεσσαλονίκης" www.as-sxedia.gr
- Δήμος Θεσσαλονίκης www.thessaloniki.gr
- Δήμος Συκεών <http://www.sykies.gr/web/guest/eyepagkatar>
- Δήμος Παύλου Μελά :Υπηρεσία στήριξης της απασχόλησης
http://www.pavlosmelas.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=2469&Itemid=1416
- Εργάνη - Κέντρο στήριξης και απασχόλησης www.ergani.gr

Εισηγήτριες: Ιουλία Μεσημέρη και Αθηνά Βλάχβη